

Platsbrist riskerar säkerheten

Vårdplatsbristen är ett allvarligt problem i sjukvården. Sommarens förestående neddragningar av verksamheter är därför mycket oroande, då redan utgångsläget är riktigt dåligt, ja, uselt. Fortsatt platsbrist alltså, fast ännu värre.

Utgångspunkten är 2,2 vårdplatser per 1000 invånare. Det placerar Sverige på botten med minst antal vårdplatser per invånare jämfört med övriga OECD-länder.

Den genomsnittliga vårdtiden i slutenvård är 2006 tangerar också botten med 6,1 dagar. Det innebär att patienter skrivs ut snabbare från slutenvården och i stället tvingas återkomma oftare.

Överbeläggningar och utlokaliseringar ökar under semestermånaderna och leder till sämre vård och behandling och förlänger vårdtiden. Både Socialstyrelsen och Sveriges Kommuner och lands- ting, SKL, har i olika rapporter bekräftat bilden. Trots det har antalet platser på sjukhus fortsatt att minska. Några av de potentiella patientsäkerhets- riskerna är spridning av multiresistenta bakterier, förväxlingar av läkemedel, informationsmissar, fördröjda ordinationer och förlängda vårdtider. Dessutom ökar risken för ovärdigt omhändertagande och dålig kontinuitet i vården.

En rapport som Universitetssjukhuset i Malmö nyligen lämnat till Socialstyrelsen visar att många avdelningar har så trångt att patienter vårdas i korridorer, på kontor och i matsalar. Socialstyrelsen och Arbetsmiljöverket hotar nu med att stänga kliniker på UMAS och kräva miljonbelopp i viten. Nu har UMAS tagit fram en plan för att öka antalet vårdplatser genom att bygga om kontor till vårdplatser. Malmö läkarförening tror inte att det räcker.

Situationen är likartad på många andra sjukhus. Inför sommaren börjar neddragningarna. Tidigare erfarenheter från sommarmånaderna visar att problemen varit stora de senaste åren och allvarliga patientsäkerhetsrisker har identifierats. Socialstyrelsen ställer inför denna sommar krav på riskanalys och en handlingsplan för hur sjukhusen ska agera vid överbeläggningar, men också att beakta smittrisken.

För några veckor sedan publicerades en mycket intressant rapport som visar att neddragningarna av antalet sjukhusbäddar kan medföra en mycket allvarlig kapacitetsbrist vid en katastrof. De tre författarna, som är knutna till Katastrofmedicinskt centrum i Västra Götalandsregionen, har undersökt sjukhusrelaterade incidenter, som ökade markant under åren 2006–2008 och som visade sig bero på överfulla

akutmottagningar, brist på sängplatser på vårdavdelningar och/eller på intensivvårdsavdelningar och på tekniska problem på röntgenavdelningen. Dessa incidenter ledde till att ambulanser omdirigerades, vilket reducerade den prehospitala kapaciteten och riskerade patientsäkerheten. Dessutom minskar den regionala katastrofberedskapen.

Konsekvenserna av de neddragningar som gjorts under senare år har ytterligare förvärrats av den ekonomiska krisen. Detta har sjukvårdshuvudmännen försökt kompensera genom att öka effektiviteten i vården via minskning i antalet vårdplatser och att flytta över inneliggande vård till öppenvård. Undersökningen visade att vårdplatsbristen är en av anledningarna till att akutmottagningarna blir överfulla och inte har någon buffertkapacitet. Vid en katastrof kan det orsaka mycket svåra problem.

I den dagliga vården leder bristen på vårdplatser till sämre funktion på akutmottagningen. Patienter får vänta många timmar på akuten innan en vårdplats finns tillgänglig, ibland upp till 24 timmar. I undersökningen framkommer också att patienter som väntar på intensivvårdsplats ibland tvingas vänta i timmar. I slutändan riskerar det att leda till sämre vård för patienten med längre vårdtid och högre kostnad för vårdgivaren.

Rapportens slutsatser är att sjukhusrelaterade incidenter inte är ett extraordinärt fenomen utan en följd av neddragningar av vårdplatser samt neddragning av akutkapacitet. Patientsäkerheten riskeras och den sjukhusrelaterade mortaliteten befaras öka.

Det finns nu oerhört mycket fakta som visar på riskerna med för få vårdplatser; nu kräver vi att ansvariga politiker agerar!

»Överbeläggningar och utlokaliseringar ökar under semestermånaderna och leder till sämre vård och behandling och förlänger vårdtiden.«

EVA NILSSON BÅGENHOLM, Läkareförbundets ordförande

Läkarförbundet i Almedalen

Årets Almedalsvecka ser ut att slå nytt rekord i antal seminarier och evenemang. Det är en mycket speciell mötesplats för politiker och andra som vill påverka.

Läkarförbundet har varit där de senaste fem åren och även vi har successivt utökat våra evenemang. I år har vi tre egna seminarier. På måndagen kommer vi att diskutera »Vårdval på villovägar?« Vi har bl a bjudit in Filippa Reinfeldt (M) och Ingrid Lennerwald (S) att diskutera hur de olika vårdvalen kan förbättras. På onsdag 1/7, Sveriges

första dag på EU-ordförandeskapet, kommer vi att diskutera en viktig internationell fråga, nämligen antibiotikaresistens. Några av Sveriges främsta experter på området, bl a Otto Cars, kommer att presentera förslag på hur vi kan förebygga antibiotikaresistens och minska den globala spridningen.

På onsdagen diskuterar vi också vårdens resursbehov och prioriteringar: »Vem orkar ta de svåra besluten?« Samma dag anordnar vi ett seminarium tillsammans med Saco Vård om klinisk forskning.

Kontaktuppgifter Sveriges läkarförbund:
www.lakarforbundet.se, E-post: info@slf.se
Telefon: 08-790 33 00, Fax: 08-20 57 18
Postadress: Box 5610, 114 86 Stockholm
Besök: Villagatan 5, Stockholm